

פרוטוקול מס' 243

מישיבת ועדה הכנסת, ביום ג', ג' באב תשל"ג,
3 ביולי 1973, בשעה 08.30, בירושלים

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

א. אנקוריון - היו"ר
י. רפאל
א. רזיאל-נאור
י. גולן
י. נבון
ת. טובי
פ. ברעם
מ. יוחל
צ. צימרמן
מ. ביבי
י. מזרחי

מוזמנים:

א. אבנרי - ח"כ
נ. לורך - מזכיר הכנסת
ש. יעקובסון - סגן מזכיר הכנסת
ש. בר-זכאי - משרד המשפטים

מזכירת הוועדה: מ. ברפי

ר ש מ ה: מזל כהן

1. סדר היום: בקשת חה"כ א. אבנרי לשנוי שם סיעתו העולם הזה - כוח חדש לסיעת מרי - המזנה הרדיקלי הישראלי.
2. הצעת חה"כ יעקב מזרחי בדבר תלבושת אחידה לכל עובדות הכנסת.
3. קביעת הוועדה שתדון בחוק המקנה על מצרכים ושירותים (תיקון מס' 4), תשל"ג-1973.
4. שונות

- 400 -

(נתמך) ביום 9.7.73

הי"ר א. א. אנקוריין:

אני פותח את הישיבה.

הנושא הראשון שעלינו לדון בו הוא:

בקשת חה"כ א. אבנרי לשינוי שם סיעתו העולם הזה - כוח חדש לסיעת "מרי" - המחנה הרדיקלי הישראלי

אנחנו מתחננו בדיון בענין זה לפני שבועיים, בשם "המחנה הרדיקלי הישראלי" לא עורר שום תגובה רצינית. המלה "מרי" עוררה בדיון מה התנגדות מסויימת בגלל באסוציאציות שנובעות משם זה. קבענו שאנחנו דוחים את הישיבה להיות על-מנת לאפשר לחברתם להתייעץ עם סיעותיהם בענין זה.

א. אבנרי:

יש לי רק הערה אחת בעקבות הערתו של חה"כ דרובלס. אותה הערה שהוא הזכיר חלה גם על השם גח"ל. גח"ל היה שם הסטורי שקיצצו היה: "גיוס מהנדבי חו"ל". כל החברים שבחנו ממרוקן ומצפון אפריקה נקראו גח"ל.

אני חושב, שהכוונה היא, שאין להשאיר רעיון של שם שיש בו משום הטענה פיזית. למשל, סיעת המרכז החופשי רצתה להחליף את שמה ל"גוש המרכז החופשי". סיעת גח"ל התנגדה, כי זו הסעיה "פיזית". יש בה המלה "גוש" וזו הטעיה פיזית.

י. נבון:

האם סיעת גח"ל מתנגדת למלה "מרי"?

א. רזיאל-נאור:

כן.

הי"ר א. א. אנקוריין:

לי נראה המצב כך: אם זו שאלה של אופיית או אין כל מניעה לסיעה לבוא בפני ועדת הבחירות היום ולתבוע לעצמה אות או אופיית אחרת מלונית או מלוניות. אם זה ענין של קיצור שם, שברבים יקראו לזה באופן מקוצר כך או אחרת - הכי זה לא חייב להיות שם רשמי של הסיעה בהופעה בכנסת. אני אהן דוגמא: "מפלגת העבודה הישראלית" מישו העיר: איך יקראו בקיצור? יקראו "מע"י"? האמת היא שבעתונות הופיעה לפעמים שם הסיעה בקיצור: "מ.ע.י.", או המלה "עבודה". ידוע הוא שקיצור שם נצבץ לפעמים לשם הסיעה, והוא ממורסם ברבים מבלי שזה יהיה שם ממזער של הסיעה.

מכיוון שיש התנגדות למלה "מרי" מתוך אסוציאציות שהוזכרו, אולי תהיו מוכנים לומר על המלה "מרי" כשם רשמי ונשאר את המלה "המחנה הרדיקלי הישראלי".

ת. טלבי:

אני לא חושב, שאנחנו בוועדת הכנסת אשרנו קיצור שם של איזושהי סיעה. אנחנו מאשרים את השם המלא.

י. נבון:

אתה לא צריך אישור לקיצור. אתה צריך לקבל אישור על השם במלואו.

הי"ר א. א. אנקוריין:

נכון. אנחנו צריכים לאשר את השם המלא. אם אתם רוצים קיצור - בבקשה. זה לא מענייננו. אם יש חסכמה כללית, אנחנו מאשרים את השם: "המחנה הרדיקלי הישראלי", בלי תוספות.

אין התנגדות.

הוחלט: לשנות את שם הסיעה: "העולם הזה -

כח חדש" לשם: "המחנה הרדיקלי הישראלי".

ת. טלבי:

האם השם חל על הסעיה כבר בכנסת השביעית?

הי"ר א. א. אנקוריין:

באישור.

אנחנו עוברים לנושא הבא:

היו"ר א. אנקוריין:

הצעת חה"כ יעקב מזרחי בדבר תלבושת אחידה
לכל עובדות הכנסת

חה"כ מזרחי העביר אלי לפני שבועות אחדים

מכתב שבו נאמר כדלקמן:

"ב"ה י"ג סיון תשל"ג

לכבוד
מר אנקוריין
יו"ר ועדת הכנסת, כאן

א.נ.

הנדון: תלבושת אחידה לכל עובדות הכנסת

בתור מוסד עליון של המדינה בית מחוקקים הראוי ליחס מיוחד ההולם את מעמדו של הבית
בציבור. אמנם קיים נוהג זה לגבי משמר הכנסת או הסדרנים, האוסיפים כבוד ויוקרה לבית
מחוץ ומפנים בהופעתם בתלבושת אחידה ההולמת את המעמד ואת המקום. רצוני להציע שהעובדות
בכנסת כולל מזכירות הסיעות שהן תופענה בתלבושת אחידה וצנועה במידה המתאימה למקום
ציבורי עליון של המדינה.

אני תקווה ב"ה שתסכים אחי והוועדה תמליץ על כך דבר שינחיל כבוד ואצילות למקום.

כבוד רב,

(-) י. מזרחי"

עם כל ההערכה לגישתו של חה"כ מזרחי, בקשתי
ממנו שיעשה חסד עם הוועדה ולא יביא את הצעתו פכשו כאשר יש עוד חודש ימים לגמר העבודה.
הצעתי לו שיעביר את הרעיון, שהוא רעיון בריא מיסודו, לכנסת הבאה. חה"כ מזרחי אמר לי
שזה מהדברים שאין לרחותם.

יש לחה"כ א. אבנרי, שהוא נציג "המחנה
הרדיקלי הישראלי" ענין דומה אבל בצורה שונה. אמש קבלתי ממנו מכתב וחזא מבקש להעמיד
על סדר-היום את הענין הזה, והרי תוכנו: (ציטוט)

"2.7.1973"

לכבוד
יו"ר ועדת הכנסת
חה"כ א. אנקוריין
כאן

שלום רב,

בשבועיים האחרונים נעשו מסעם קצין הכנסת, כנראה על דעת חברי כנסת מסויימים, נסיגנות
חוזרים ונשנים להתערב בענייני הלבוש של מזכירות הסיעות, עובדות הבית ועובדי הבית.

הדברים נבעו לאורך החצאינות של הגברות, מחשופיהן וסנדלי הגברים.

אני רוצה בכך התערבות בלתי נסבלת בעניינים פרטיים, עניינים של טעם ואופנה, שהם
מסולה בעיקרה.

השקפתי האישית היא, שכל אשה וגבר רשאים להתלבש לפי טעמם, ואני יכול לציין שעובדי הבית
עושים זאת בטעם, ובהתאם למקובל בציבור הרחב.

(המשך ציטוט מכתב):

הריני מבקשך בזה להעמיד על סדר חיונם של ועדת הכנסת ענין זה, במגמה להורות למוסדות הכנסת, יהיו אשר יהיו, לחדול מכל התערבות בלבוש באי הבית.

בברכה,

(-) ה"כ אורי אבנרי."

תחילה, אבקש את הה"כ מזרשי לעמדה דבריו.

האם אנחנו עומדים לדון בשתי הסוגיות ביחד?

ת. טלכי:

אני חושב שאחד קשור בשני.

היו"ר מ. מנקורי:

אני חושב שאלה שני נושאים נפרדים.

ת. טלכי:

אני חושב שעלינו לגזור בפניה של הה"כ מזרחי, כי הוא מציע הצעה קונקרטית - להנהיג תלבושת אחידה וצנועה לעובדות הבית. אני מבין, שאם התלבושת הייתה צנועה, הוא לא היה מבקש שתהיה תלבושת אחידה. גם תלבושת אחידה יכולה להיות לא צנועה.

י. נבון:

הכוונה היא לצנועה.

י. מזרחי:

אני בדקתי את הענין עם יושב-הראש הכנסת. ישנם בתקנון כמה סעיפים המדברים על תפקידו של היו"ר הכנסת וניתן ענייני הכנסת. לאנשים אין בסעיפים אלה מירוש מזחלט, אבל אני נוטה לדעת, שעניינים מסוג זה, כמו לבוש והומעה, אלה דברים שבהם היו"ר הכנסת ולסגניו. אבל אני לא חומר מזה לא יכול לבוא גם בפנינו, בוועדת הכנסת.

היו"ר מ. מנקורי:

אם זה שייך ליו"ר הכנסת, מדוע זה שייך לכאן?

י. רפאל:

אני לא יכול לומר, שאנחנו לא צריכים לדון בזה.

היו"ר מ. מנקורי:

נתחיל בפנייתו של הה"כ מזרחי.

י. מזרחי:

אני חושב שאין הרבה מה להוסיף. המכתב מדבר לגבינו של ענין, והענין הוא תלבושת צנועה. אני מסכים שתלבושת צנועה, זה אחד מהדברים שחז"ל תפקידו מאד. זה כבודו של האדם. ובמידה הקפידו לגבי נשים. איום לצערנו הגדול, המצב הוא הוור. אצל הגברים מקפידים על צניעות. זה ענין כללי ואני לא רוצה לתקן את כל העולם.

המוסד הזה הוא מוסד עליון ובית המחקקים של

המדינה. המקום קובע לעצמו ברכה. הוא גם לעצמו באיזה צורה יופיעו העובדים והעובדות. נלמד מענין של משמר הכנסת. מדוע לא קבעו שתהיה כאן משטרה? לקחו אנשים חדים ואלביטו אותם מדים מיוחדים החולמים את מעמדם. צורת הסדרנים לבושים בחליפות. לא רק בחליפות, כי גם בחליפה. זו הומעה מכובדת. הומעה אצילה. זה מוסיף יוקרה לבית. כאן, זה לא סתם מעל. אבל במפעלים אנחנו זוכים כיום לכך שהעובדים והעובדות חולכים עם חלוקים מיוחדים עם שם ביה"ח הן המפעל.

בבית הזה, הוא לא בית אופנה, שאפשר לבדל ללבוש

עם כל האמצעים והצורות. כל אחד עושה כהתוך שלו. זה לא בית פרטי. כאן, במקום הזה שמה לא יכול להרשות לעצמך לעשות מה שאתה רוצה, או מה שנוח לך. אדם חייב לקבל את מרות הבית. ואני בשלל שמה, שהזכיר אותו גם המתנגד לזה, שהופיעו עם סנדלים. זה מאד מגוחך. ב"שולחן ערוך" מופיעה הלכה, שאסור להוסיף בגמילה עם רגלים מגולות. לפחות עם גרביים. וארמב"ם מביא לזה פירושים: היות ומנהג המדינה לעמוד בפני שרים במלבוש מכובד, לפני מלך מלכי המלכים - על אחת כמה וכמה.

(המשך - י. מזרחי):

המקום הזה מחייב, ולא ייתכן שכל אחת תופיע בלבוש שמתחשק לה. אני מעיר זאת, לנו דווקא מבחינה דתית אלא מבחינה מוסרית. מדוע הגברים הולכים עם חליפות? גם חברי הבית מופיעים כך. החום הוא לא רב, ישנו מיזוג ארוך וזה אפשרי.

אני לא מדבר על חקיקה. אם תהיה הוראה ממורשת שעל כל עובדות הבית, כולל מזכירות הסיעות, לבוא בהופעה צנועה - דיינו. הלא זהו ההבדל בינינו ובין הבהמות. אל תקחו את הדברים מבחינה דתית. כל התורה שלנו מחייבת את האדם להיות יותר מרוסן בכל שטחי החיים ובפרט בענייני מلبוש.

אני מקודה שתקבלו את זה בצורה הנכונה ובאופן הנכון. אני שמח לציין כאן, שיו"ר הוועדה אמר שזה רעיון בריא. אם זה רעיון בריא, כנראה שיש מקום לתיקון המצב.

י. גבון:

אני הקשבתי לדבריו של חה"כ מזרחי, אבל בפועל הזמן נקרה בי ההערה שיו"ר הוועדה השמיע בתחילת הדיון, לגבי הסמכות הנוטה לעסוק בנושא הזה.

יו"ר הכנסת הוא גם נציב שירות המדינה לצורך זה. סמכויותיו מקבילות לנציב שירות המדינה העוסק בכל ענייני העובדים. אני חושב שזה ענין של אדם אשר ממונה על העובדים. תפקידו להגיד להם מה שימצא לנכון.

אנחנו היום נכנסים לענין של לבוש, מחר נכנס לענין משכורת, חופשות, ואין לדבר הזה סוף. אני חושב שיו"ר הכנסת אולי יאציל מסמכויותיו צריך לעסוק בנושא הזה.

י. גבון:

ועדת הכנסת לא קבעה גם את לבוש המשמר.

י. גבון:

אנחנו לוקחים חלק מן הנושא ומטפלים בו, מחר יכול להיות חלק אחר. אני יודע שזה קשור למראה הבית, אבל כתוב בתקנון שיושב-ראש הכנסת ממונה על הענין הזה.

י. מזרחי:

אמנם הגשתי לוועדת הכנסת, אבל אין זאת אומרת, שלא ניסיתי את הדרכים האחרות. פניתי קודם כל לקצין הכנסת. הוא הסתכל על זה בצורה לא כל כך רצינית.

י. גבון:

קצין הכנסת ממונה על ענייני בטחון.

י. מזרחי:

פניתי גם ליו"ר הכנסת כמה פעמים בע"פ ואח"כ גם בכתב, והוא ענה שלא נראה לו שיקבלו את ההצעה הזאת. היו לו ספיקות לגבי זה. לכן, לא היתה לי ברירה ופניתי לוועדת הכנסת. אני לוקח את זה בצורה רצינית מאוד, איך מקבלים את זאת - אני לא יודע.

ר. ארזי:

זה לא מעניינה של ועדת הכנסת.

י. מזרחי:

אני מבקש מוועדת הכנסת, שהיא תדון בזה, אם היא מוצאת לנכון לדון; או שתמליץ בפני יו"ר הכנסת.

היו"ר ג. מנקוריין:

אני מבין שאין הצעה שונה מהצעתו של חה"כ נכון. אני רוצה להעיר ולומר, אין לי ספק שכל מה שקשור בענייני עובדים, שייך ליו"ר הכנסת, אבל בהזדמנות זו אני רוצה לומר, שיש ענין שלא נוגע לעובדי הבית, אלא לחברי הכנסת. באופן אישי, דעתי לא נוחה מזה, שחברי כנסת לא מעטים מופיעים למליאת הכנסת ללא ג'קט. אולי יש לי, מתוך גישתי כאשמן, כעו"ד ימרות של בימ"ש. אני חושב, שבאולם המליאה, החברים צריכים להופיע כחליפות. אני לא מציע שנדון בזה ויתר מהערה איני יכול לעשות בשלב זה.

אנחנו מסכימים: ועדת הכנסת סבורה שענין לבוש של עובדי הכנסת, הוא ענין נוחלי והוא בסמכותו של יו"ר הכנסת, ולכן איננו ממשיכים בדיון הזה.

ת. טובי:
לא נחרץ משפט ונגיד: זה לא שייך לנו.
אני מציע לתקן את זה ולהגיד: אנחנו מעבירים את המכתב של חה"כ מזרחי ליו"ר הכנסת לטיפולו.

א. רוזנבל-נאור:
מבלי להכנס לעצם הנושא, אני חושבת שטוב יהיה אם נכתוב ליו"ר הכנסת שקבלנו את פנייתו של חה"כ מזרחי והוועדה מעבירה את הענין ליו"ר הכנסת. בלי לקבוע אם זה בסמכותו או לא. תולי באחד הימים יבוא בג"צ ויזכיר שאין ליו"ר סמכות לומר איך ללבוש. עצם הדיון הזה הוא מסימני התקופה. אני רוצה להזכיר לחברים, בכנסת הראשונה, כשמזכיר הכנסת היה מר רוזני, היו שמים לב לא רק איך העובדות מופיעות, אלא גם להומעת הקהל. אבל התקופה השתנתה. לכן, אני מציעה כך: "הוועדה שמעה את הענין ומעבירה אותו ליו"ר הכנסת".

היו"ר א. אנקוריין:
אני כשלעצמי מוכן לקבל את הסיכום הזה, מבלי לתת פירושי לזואי.

א. טבנרי:
יש להבדיל בין הדברים. חה"כ מזרחי מציע דברים לגבי עובדות הבית. הדבר שאני הגשתי הוא מעולה של קצין הכנסת כלפי באי הבית. היה מקרה מסויים של עתונאי שנאמר לו שלא יותן לו להכנס לבית כשהוא נועל סנדלים, והיו הערות דומות כלפי מזכירות הסיעות אשר אינן עובדות הבית, אלא מזכירות הסיעות.

מ. ברעם:
גם בזה צריך לדון יו"ר הכנסת.

היו"ר א. אנקוריין:
אנחנו מחליטים: "ועדת הכנסת שמעה את תוכן מכתבו של חה"כ יעקב מזרחי מיום י"ג סיון תשל"ג - בדבר תלבושת אהידה לכל עובדות הכנסת, ואת תוכן מכתבו של חה"כ א. טבנרי מ-27.73 בדבר התערבות קצין הכנסת בלבוש באי הבית והחליטה להעביר את העניינים הל" לטיפולו של יו"ר הכנסת".

הנושא האחרון שלנו:

קביעת הוועדה שתדון בחוק הפקוח על מצרכים ושירותים (תיקון מס' 4), תשל"ג-1973

אני מוצא את דבריו של שר המשפטים האומר: "היה לי דין ודברים עם שני שרים לאיזו ועדה להציע להעביר את הצעת החוק. לא באנו ליד הסכם, אנני מציע להעביר את הצעה לוועדה שתיקבע ע"י ועדת הכנסת".

א. רוזנבל-נאור:
אני חושבת שצריכה להיות איזו מידה של עקביות. אי-אפשר לקחת נושא כמו "פיקוח המחירים וכל המשתמע ממנו ולהלביש אותו באימצולה חסודה ואח"כ לא לרצות שהנושא יילך לוועדה המתאימה. אם זה באמת ענין משפטי, אז זה שייך לוועדת החוקה, חוק ומשפט. אם זה ענין כלכלי, לוועדת הכלכלה. מדוע הלבישו אותו באימצולה החמימה הזאת?

מקומו של החוק יכירנו בוועדת החוקה, חוק ומשפט.

מ. ברעם:
אני רוצה להציע במפורש להעביר את הצעת החוק לוועדת הכספים של הכנסת. אני לא צריך לומר, מדוע. לכאורה זה ענין לוועדת החוקה, חוק ומשפט, אבל זו מערכת אחת כספית. עובדה שאם החוק על צמצום הפיקוח, לא ועדת הכלכלה ולא ועדת החוקה, חוק ומשפט הביאו. את זה ועדת הכספים הביאה.

לפי דעתי, אתה ועדה שמלה בעצם החוק ובעצם הבטוח לכנסת, וצריכים לשנות אותו, כדאי להעביר את זה שוב לאותה ועדה והיא ועדת הכספים.

י. נבון:
כמו בחוק הבחירות אשר עבר לוועדת החוקה, ולא לוועדת הכספים.

נשמעו שתי דעות. אני מעמיד להצבעה.

הי"ר ש. אפקוריץ:

ה צ ב ע ה

מי לכך שזה יילך לוועדת החוקה, ומי לכך

שזה יילך לוועדת הכספים?

הרוב בעד וועדת הכספים.

החלטת לוועדת הכספים.

קבענו שבשבוע הבא יובא לוועדה סיכום דו"ח
ועדת אונא לבירור בעיית היחסים ~~המקצועיים~~
היות וצריך לסכם את זה,

הי"ר ש. אפקוריץ:

בין עפ"ד שהינם ח"כ ובין הממשלה ורשויותיה וחברות ממשלתיות. היות וצריך לסכם את זה, הגשמי לחברים את נוסח ההחלטה שלי.

תודה רבה לכולכם. ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 09.45